

»Tov. Deržaj (pravilno Držaj) z Viča je proglašil zborovanje za »svinjsko zborovanje«. Pokazal je svoj estetični okus. Pa ne samo to. Poskušal je tudi zasmehovati starejše tovariše, kar so mu mnogi zamerili (vsi neli), ki so dali izraza v medklicih. — Zborovanja učiteljskega društva za ljubljansko okolico dne 20. novembra t. l. sem se res udeležil. Tudi govoril sem. Besede, ki sem jih izustil, se glasijo: Tovarišice, tovariši! Zgodilo se je, kar smo vse že davno želeli. Seme, ki je bilo sejano, je rodilo zdrav sad. Današnjega zbera so se udeležili tudi tovariši, člani bivše »Slomškove zvezze«. Prišlo so, da si prijateljsko sezemo v roko. Žalostno pa je, da morajo oni kot mi poslušati razne svinjarije, ki so se dogajale v učiteljskem društvu za ljublj. okolico. (Nanašalo se je to na poročilo o gospodarskem stanju in poslovanju za nazaj.) Ko sem jaz, podpisani, govoril, je nekdo starejših zaklical: Povej no, koliko si že naredil, koliko časa že učiš, ti mladoletne! Odgovoril sem: To nima z dejstvom prav nič opravka; tudi mlečnobi imajo pravico govoriti! In dalje: »Poskušal je zasmehovati tudi starejše tovariše...« Moj zgoraj navedeni odgovor na medklic, ki ga je gotovo napravil starejši tovariš, pove vse. Gospoda okoli »Edinstva« bo gotovo uvidela, da me »pravični« sodniki ne bodo za vekomaj zavrgli! Zajedno tudi pričakujem, in prepričan sem, da bodo govari starješi gospodje tovariši v prihodnjem nam mlajšim bolj prizanesljivi, kot so bili do sedaj, to se pravi: Oni ne bodo žalili, oni bodo spoštovali svobodo govorja, oni se ne bodo ravnali po besedah tov. Šmajdka: »Če bo Ribiči govoril, bom tako tulil (ali kričal), da ne bo mogel govoriti! V Ljubljani, na dan sv. Melhijada leta 1926. — Držaj.

— Tov. Knafljič piše v »Edinstvu« št. 3: »Tudi mi ne branimo nikomur biti klerikalec, socialist ali komunist, zahtevamo pa od njih, da morajo imeti v svojem programu izraz narodenega in državnega edinstva. Tt., mišljeni pod besedico »mič, naj pogledajo nekoliko v naše šolske zakone, kjer bodo našli n. pr. Fink III/12 od ministra prosvete izdano naredbo: »Da sv. učitelji... nastanu svim energijom svoje snage, da posreduju uverjenje u narodu ujedinstvo ove države i da mu uliju veru u državno vlast; da u svakoj priči i delom in rečju izglađe nesuglasice... da se ni sami činovnici ne zaborave... Za svako nepoštovanje ove naredbe dostavite mi, da bi se prema odgovornim licima po zakonu postupilo.« Dalje čitate: tt. »mič Fink V/185: »... Pojem patriotizma ne sme biti za učiteljstvo prazna fraza, tem več globokejša resnica, ki naj jo patriotičen učitelj dejansko izvaja in za katero je tudi pripravljen v svojem življenskem poklicu prinašati žrtve ne glede na tozadevne zaskonske predpise. V imenu patriotizma škodovati javnemu imetju in državnemu blagajni ne more biti v soglasju z moralnim gledanjem na učiteljski poklic.« »Mič tovariši, vprašam: kdo ima prav: Knafljič ali Baltič? — Živi braste.

— »Slovenec« od 30. dec. 1926 št. 296 prinaša sledečo notico: — Za učiteljstvo. Učiteljsko društvo za kočevski okraj. V informacijo sporočamo, da prijavnice podpisite, storite druge društvene obveznosti ter da ostanemo do občnega zbera še vedno članini društva. — Završnik Alfonz.

— Izkaz o napredku, matični listi in nova navodila. Vendar se je izpolnila z odlokom velikega župana ljublj. oblasti z dne 7. dec. 1926, P. br. 8211, naša zahteva, da naj se odpustnice in odhodnice izdajajo posebe, t. j., kakor določuje § 95, oziroma § 100 dok. šol. i. u. r. Pa dolesj sam izkaz tudi ni mogoč odgovarjati matičnemu listu! V matičnih listih si lahko izdal odpustnico (odhodnico) s povprečnimi redi, v izkazih pa vse to manjka. Učiteljstvo pa še ni zadovoljno s to nove odredbo! Treba je izkaze in matične liste še precej izpopolnit! Naj bi naša šolska oblast sklicala upravitelje, ki imajo vsaj že nekaj izkušenj o spisovanju in vodstvu novih uradnih listin, ali pa jih vsaj drugače zaslišala. In na podlagi teh izjav naj bi šolska oblast izdala končnoveljavna navodila. Ze naprej pa povemo, da bi izkazi morali imeti več listov za vpisovanje redov. Ti listi bi služili pri onih učencih, ki se priseljejo. S tem bo prenehalo ono črtanje in pripisovanje in zopet črtanje z rdečo tinto, da izgleda ona listina vse drugo kot šolsko naznani. Tudi je prenaglieno določilo v citiranem odloku, da naj se v rubriko, kadar otrok ne plača kolkovine 5 Din, napiše počez: »Resovani v Matičnem listu«, vendar pa to ob strani tako, da more učitelj naknadno vpišati tudi rede, ako prinese otrok pozneje kolkovino ali izpričevalo o uboštvi. S tem navodilom misli šolska oblast preprečiti morebitne zlorabe od strani otrok, da ne bodo sami vpišovali redov v prazne rubrike. —

No, mi pa mislimo, če se pušča že naprej prostor za naknadno vpisovanje redov, se bodo naši malčki lahko še dalje posluževali tega »praznega« prostorčka in vpišovali sa mi rede, kakršnih si želijo. Ali bi ne bilo boljše, da bi se ravnali vsaj tu po znanim Pilatovem izreku: »Kar sem pisal, sem pisal«, in naj bi se v to rubriko vpisalo končnoveljavno: »Ni plačal(a) takse«, in sicer v rubriki navzdol, ne pa počez, kakor pravi odlok. Dalje ne bi smelo na novih izkazih manjkati prostora za lepljenje kolkov, pri vsakem letnem, oziroma polletnem izdanju šolskega žiga in podpisa upravitelja. S tem bi se tudi bolj odpravile površnosti pri vpišovanju izkazov, katere biča omenjeni odlok.

† Nestorju posavskega učiteljstva Antonu Kokotu v spomin. Na Božič dopoldne je mirno priplaval Angel Miru in rahlo zastisnil oči za vselej našemu Tonetu in pohotel z njegovo dušo v kraj, kjer ni bridkosti. Iz naših vrst si šel v počitek, ki ga nisi poznal. Zato si si iztekel zaslug, ki jih je deležen samo tisti Tvoje vrste. Ena izmed premognih je ta, da si služil 40 let in Piščecah, kjer Ti niso bila pota postiana z rožicami. Že sama doba 1864 do 1904 je bila le doba za osvobojenje šolstva. Ti si zastavil vse svoje sile in Tvoja jeklena volja je dala okolici značaj preraranja. Komaj 20-letnik 1864. leta si postavil novo svojo delavnico, za takrat lepo šolsko poslopje, kjer se je zbirala mladež cele fare, dokler se ni postavilo novo monumentalno poslopje 5-razredne šole leta 1904. Takrat si šel v pokoj s 40 leti plodnosti in bil odlikovan z zlato kolajno za Tvoje velike zasluge. Tvoje uspešno delovanje izven šole Ti je poklonil 7 diplom in izvolil za častnega občana občine Pišece in častnega člana Brunalnega društva istotam. Koliko drugih pohval in priznanj pa nisi pokazal, ker si bil preskromen. Piščecke grice si obnovil, preradol v cvetoče vrte, ki se jeseni klanjajo nakiteni najlepšega sadja, zapuščene vinske grice po trtni uši si spremenil nazaj v vinske gorice, kjer se zopet razlega lepa slovenska pesem, ki si jo s tako vncemo vsepovsod in vsikdar gojil. Zato pa, dragi Tone, snivaj sladki sen med prijaznimi sadonosnimi in vinorodnimi grici; vse to je Tvoje veliko delo. Tvoji dobrini pa naše globoko sožalje.

— Odlikovanje: Na rojstni dan Nj. Veličanstva našega kralja preteč leta je bil odlikovan v Brežicah tamkajšnji tovariš šolski upravitelj Joža Bohinc z redom Sv. Save V. vrste. Pred službo božje se je zbralna šolska mladina z vsem učiteljstvom tam. šole v lepo okrašeni telovadnici, kjer je glavni svetnik dr. Gregorin slovesno pripel red Sv. Save povdardaje posebej njegove zasluge na kmetijskem polju, od koder je to visoko odlikovanje bilo priporočeno. Ko se je tov. upravitelj zahvalil gospodu vladnemu svetniku za ta visoki čin s prošnjo najvdanejše zahvale na Nj. Veličanstvu kralja Aleksandra I., mu je čestital tov. Minka Vizjakova. Na to je bil prijetno zabavni večer med tovariši in prijatelji na Zdolah.

— 150.000 uradnikov v Jugoslaviji. Po podatkih, ki jih je zbral proračunsko oddeleženje ministrstva financ in ki se nahajajo v poročilu finančnega odbora Narodne skupščine, je bilo 1. avgusta 1925 v Jugoslaviji drž. uradnikov I. kategorije 11.625, II. kategorije 32.112, III. kat. 14.606, zvančnikov 20.018, služiteljev 16.425, dnevničarjev 14.484, žandarjev in finančnih stražnikov 28.020, podoficirjev 5894 in oficirjev 6649. Torej skupno 149.833. Ukažnih uradnikov je 40%.

— Država meri 248.848 km². Razdeljena je na 33 oblasti in 386 srezov. Občin je 5076, naselbin 27.306. Mestna štejevka skupno 2.533.183 ljudi. Celokupnega prebivalstva je 13 milijonov.

— Že v drugič je razpisano upraviteljsko mesto v Zetalah, zelo idiličnem kraju, kjer razpolaga šola (nova stavba) s krasnim stanovanjem in obširnim vrtom. Tovariši, ne zamudite' ugodne prilike!

— Dijaški dom v Beogradu. Iz nerazprodanih blokov, ki nam jih je vrnilo nekoč okrajno učit. društvo, smo razvideli, da je razpošiljal bloke tudi centrala v Beogradu. Da ne bo zmešnav, prosimo, naj društva vodijo račune za te bloke le s centralo, nam pa nakažejo denar in vrnejo one nerazprodane bloke, ki smo jih poslali z okrožnico z dne 21. okt. 1926, št. 287.

UJU — poverjeništvo Ljubljana.

Nova napredovanja, imenovanja, upokojitve itd.

— Nova imenovanja. Na osnovi čl. 6. in 15. uradn. zak. so imenovane: Julijana Fistrova v Blanco (srez Brežice), Ana Erženova v Zabukovje (srez Brežice), Albina Sketeljeva v Podzemelj (srez Črnomelj), Julija Klemenčičeva k Sv. Lenartu (srez La-

ško), Marija Verovškova v Polhov Gradec (srez Ljubljana), Marija Zupanova v Rakitno (srez Ljubljana), Olga Födransbergova v Begunje (srez Logatec), Pavla Sedejeva v Grahovo (srez Logatec), Anica Zupančeva v Gorje (srez Radovljica), Erna Kunstlova h Ksaveriju (srez Gornji grad), Marija Karlovna v Pečice (srez Smarje), Franja Jeralova v Zenavljie (srez Murska Sobota).

Ferijalni Savez učiteljstva.

— f Zborovanje UFS v Mariboru 29. dec. p. 1. Podpisani je podal kratka a jedrnatna poročila o dosedanjem ferijalnem delovanju, o akciji FUJI in ponovnem pristopu k FS. Povdarnil je, da ne bodimo samo takrat ferijalci, kadar nastopijo počitnice, ampak nudimo FS tudi moralno pomoč med šolskim letom in to prejmejo vsa učit. društva okrožnice, pričakuje popolne opore v prvi vrsti od onih, ki so se udeležili te ali one ekskurzije.

Plačilne obveznosti so sedaj bolj enostavne, ne oziraje se na čas pristopa k FS, in so sledete: vstopnina 5 Din, članski prilog 15 Din, prilog za »Našo domovino« 5 Din, »Fer. legitimacija« 5 Din, članarina 2 Din in 20 Din, skupaj 50 Din!

Podružnice ne obstajajo, ampak samo v vsaki pokrajini poverjeništva, združena v glavnem poverjeništvu!

Pravice članov. Pristop k vsem svrštem in kolonijam, ev. brezplačne hrane, navedene v vsakokratnem »Popisu olakšic!« V svrhu spoznavanja tov. iz drugih pokrajin bodo imeli prenočišča in ev. hrano, kar bo javljeno vse v »Popisu olakšic« ob koncu šolskega leta.

Obračam se do vseh ferijalnih učiteljev s prošnjo, da mi do konca aprila sporoč, ako so pripravljeni dati prenočišča v vel. počitnicah s pripombo: čas, ali za vse ferijalce tudi dijake, ali samo za učitelje ali učiteljice, natančen kraj (železniška postaja in oddaljenost od postaje). Isti apel pošljemo v vse pokrajine! Vsestranska korist je brezvratna: Ako boste potovali z vlakom, ali s kolesom, ali pa še, boste imeli v mnogih krajih širok naše države ne samo prenočišča, ampak tudi vodstva, ki so tako potrebna na potovanjih, ako hočejo ustrezati svojemu namenu! Seznanili se bomo z raznimi tov., upoznali vse in to kolikor mogoče z malimi finančnimi žrtvami! Z lažjim srcem in z večjim veseljem se boste podali na pot! Izposlovali bomo dovoljenje za obisk raznih industrijskih naprav etc! Ublažimo si sami pot spoznavanja, saj še pri mnogih okrajnih zborovanjih se ne spoznamo!

— f Ekskurzija na Francosko. Sklenjeno je bilo, da bi se vršila ta ekskurzija meseca julija. Stopili smo v stik z učit. društvom v Parizu in ko prejmemo odgovor, sporočimo program, budget etc.! Isto velja za kolonije ob morju! Nadalje se je sklenilo, da ustanovimo tudi ferijalni pevski zbor in zato se obračamo do vseh učiteljev(ic), pevcev(k), da sporočete to tov. Logarju, Lazanje pri Slov. Bistrici, pri katerem dobre vse potrebna navodila. — Vabim vse tov., ki se niso priglascili za FS, da to store čimpreje, javijo naj svoje predloge in agitirajo za prenočišča o vel. počitnicah in pričakujemo, da slov. tov. (ic) ne bodo zastajali za hrvatskimi in srbskimi! S ferjal. pozdravom! Slavko Mrovlje, glavni poverjeništvo med tovariši in prijatelji na Zdolah.

— 150.000 uradnikov v Jugoslaviji. Po podatkih, ki jih je zbral proračunsko oddeleženje ministrstva financ in ki se nahajajo v poročilu finančnega odbora Narodne skupščine, je bilo 1. avgusta 1925 v Jugoslaviji drž. uradnikov I. kategorije 11.625, II. kategorije 32.112, III. kat. 14.606, zvančnikov 20.018, služiteljev 16.425, dnevničarjev 14.484, žandarjev in finančnih stražnikov 28.020, podoficirjev 5894 in oficirjev 6649. Torej skupno 149.833. Ukažnih uradnikov je 40%.

— Država meri 248.848 km². Razdeljena je na 33 oblasti in 386 srezov. Občin je 5076, naselbin 27.306. Mestna štejevka skupno 2.533.183 ljudi. Celokupnega prebivalstva je 13 milijonov.

— Že v drugič je razpisano upraviteljsko mesto v Zetalah, zelo idiličnem kraju, kjer razpolaga šola (nova stavba) s krasnim stanovanjem in obširnim vrtom. Tovariši, ne zamudite' ugodne prilike!

— Dijaški dom v Beogradu. Iz nerazprodanih blokov, ki nam jih je vrnilo nekoč okrajno učit. društvo, smo razvideli, da je razpošiljal bloke tudi centrala v Beogradu. Da ne bo zmešnav, prosimo, naj društva vodijo račune za te bloke le s centralo, nam pa nakažejo denar in vrnejo one nerazprodane bloke, ki smo jih poslali z okrožnico z dne 21. okt. 1926, št. 287.

UJU — poverjeništvo Ljubljana.

Poročila:

+ Brežiško-sevniško učiteljsko društvo je zborovalo dne 4. dec. t. l. v Brežicah. Radi slabega vremena je bila udeležba le povoljna. Od 84 članov je klubovalo višarju in deževju 54 udeležencev.

Ob 1/11. ur otvoril tov. predsednik zborovanje, iskreno pozdravil zastopnika posavskega učiteljstva v UJU tovariša Rob. Plavšaka z željo,

da usmeri vse svoje sile v ožjem sovetu združevalno — upoštevajoč neovrane zahteve opozicije, predstavi članstvu tov. Elizo Bohovičevu iz šmarsko-rogaškega okraja, čestita tov. Bohincu na odlikovanju ter tovarišema Gajšku in Štrbenku na prestanem usposobljenostnem izpitu, kakor tov. Copiču na sprejemu v višji tečaj višje ped. šole v Zagrebu.

Po bratski dobodošlici novostopivšim članom tovarišem Ferlugi, Vutkoviču, Gabrijel-Pirčevi, Žabjaku, Repičevi, Štrbenku, Grudnu in Torelli je se prešlo k rednemu družvenemu delu.

Tov. gdč. Kukovčeva je referirala o tem:

»Računski pokup v smislu učenčeve samodelavnosti. Iz bogatih izkušenj je podala referentinja nebroj nasvetov, kako je pritegniti na nižji stopnji učenče pri računstvu k smiselnemu sodelovanju, kako je učitelju praktično operirati, jemati zgledne iz življenja, podajati snov igraje in trdn v vezati vse računske operacije. — Navdušen aplavz je bil priznanje, a tiba želja po oni risarski kredi, ki bi priznali referentinja, tako v oblasti, je bila splošna. Za srednjo in višjo stopnjo se nadaljuje referat pri prihodnjem zborovanju.

Poleg drugih društvenih zadev se je debatalo o urejanju »Učit. Tov.«, ki je v zadnjem času še precej objektiven, o razpečavanju bloka za »Dijački dom« v Beogradu, ki se na predlog tov. Knapiča odkupi iz društvene blagajne, zlasti pa novem projektu zakona o narodnih šolah. Osnovo tega zakona pregleda po točkah v »Učit. Tov.« učiteljstvo sledenih šol: 1. Brežice, 2. Dobova, 3. Kapelc, 4. Bilejs